

Kartlegging av langrennstilbudet ved åtte destinasjoner i Sør-Norge

Hemsedal – Geilo – Beitostølen – Gol – Ål – Norefjell – Hafjell – Hovden

Gjennomført av Hemsedal Skiforening høsten 2022

Hemsedal – et unikt terreng for langrenn

Innhold

1. Litt om kartleggingen
2. Løypenettet – kvalitet og omfang
3. Kapasitet/Frekvens
4. Organisering, roller og ansvar
5. Grunneiere – avtaler
6. Økonomi/Finansiering
7. Hovedfunn
8. Oppsummering og anbefaling

Vedlegg

- Brukerundersøkelsen mars 2021
- Prepareringsplaner

Oppsummering og anbefaling

Basert på fakta fra kartleggingen og tilbakemelding fra brukerne

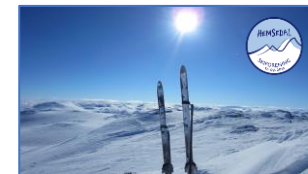

- Løypene bør få et **skikkelig løft** – klassifiseres (kvalitet og frekvens)
 - Fast, flatt og tørt underlag som krever mindre snø
 - Brede løyper med plass til både klassisk og skøyting
- Maskinparken bør **oppgraderes og utvides** med bredere maskin(er)
- Kommunen bør **øke sitt økonomiske bidrag** til drift, vedlikehold og utvikling av langrennsløypene
- Kommunen bør **oppdatere/inngå nye avtaler** med grunneierne og vurdere å innføre **arealleie**
- Kommunen bør innføre en ordning hvor utbygger betaler et **løypebidrag ved nybygging** av fritidsboliger
- Premissgiver/bestiller-rollen og utførende **rolle bør klargjøres** – kommunen bør ta et større ansvar
- Brukerne bør være **representert** i styrende organer

1. Litt om kartleggingen

- **Formålet** med kartleggingen er å samle inn fakta om langrennstilbudet ved ulike destinasjoner som det er naturlig å sammenligne Hemsedal med, herunder omfang, kapasitet, organisering og finansiering. Resultantene i form av fakta, ideer og erfaringer vil bli brukt i arbeidet med videre utvikling av langrennstilbudet i Hemsedal.
- **Resultatene** vil være åpent tilgjengelig for alle på www.hemsedalskiforening.no , og vil bli delt med Hemsedal Kommune, Hemsedal Turisttrafikklag og Hemsedal Utmarksservice. De nevnte organisasjonene ble i forkant av kartleggingen invitert til å gi innspill til tema og spørsmål.
- **Destinasjoner** som omfattes av kartleggingen er; Hemsedal, Hol/Geilo, Golsfjellet, Ål, Beitostølen, Trysil, Norefjell og Hovden
- **Kartleggingen** er gjennomført høsten 2022 av Anders Treekrem som i 2018 skrev en masteroppgave om «Drift og finansiering av skiløyper» da han studerte ved Norges Miljø og Biovitenskaplige Universitet (NBMU)

2. Løypenettet – kvalitet og omfang

- Hemsedal har et **stort, godt og variert løypenett**, men det er spredt over 4 områder som kun til dels henger sammen – 140 km løyper i tregrensen og i dalen, og 110 km på høyfjellet
 - 1) Gravset til Lykkja + Trefta - Lægeret, 2) Dalløypene fra Ulsåk via Tuv til Grøndalen + Bulien - Bjøberg, 3) Harahorn/Vavatn, 4) Holdeskaret
- Hemsedal har **kun 24 km med skøyteløyper** – 9,6%. Øvrige destinasjoner har en dekning på 67-100%
- **Løypene** i Hemsedal er, med unntak av Gravset, for det meste **smale** og har et **underlag som krever mye snø**. Ved snøfattige vintre vil kun en liten del av løypenettet kunne kjøres opp (ref skjermbilder fra Skisporet.no 21. og 31. januar 2022)
- Kun grusveien fra innerst i Holdeskaret til Flævasshytta prepareres som **tidligløype**. Andre grusveier benyttes ikke som tidligløyper – f.eks. stølsveien mellom Huso og Blomesletta eller veien langs Vavatn

Kommentar:

- Langrenn er mer populært enn noen gang – “alle” vil gå langrenn. Derfor legger majoriteten av destinasjonene stor vekt på å kunne tilby **brede løyper og høy frekvens på preparering**.
- Skal Hemsedal være en attraktiv destinasjon må det **investeres** mer i langrennstilbudet - ikke alle reiser til Hemsedal for å stå alpint, og kartlegging viser at svært mange gjør begge deler.

2. Løypenettet – kvalitet og omfang

Destinasjon	Antall km skøyteløyper	Prosentvis del av løypenettet
Beitostølen	150	100%
Hafjell	245	94%
Norefjell	80	89%
Geilo	170	85%
Hovden	140	82%
Golsfjellet	180	67%
Hemsedal	24	9,6%
Ål	Mangler data	Mangler data

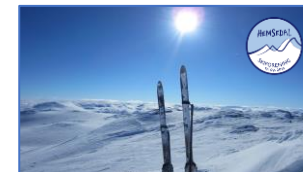

3. Kapasitet/Frekvens

- **Maskinkapasiteten er liten** – stor belastning på 2 små maskiner som drar på årene
 - F.o.m. uke 7 skal det kjøres opp 250 km løyper – dvs i gjennomsnitt 125 km pr maskin. Til sammenligning er belastningen pr maskin på Hovden 35,8 km og på Ål 34 km
 - Løypekjøring i Hemsedal tar derfor lang tid, og er ofte ikke ferdig før på ettermiddagen når mange av skiløperne er ferdige med turen
- **Høyfjellsløypene** i Hemsedal kjøres ikke opp før i **uke 7** uavhengig av snøforhold. Andre destinasjonene begynner med en gang det er nok snø.
- Ved å sammenligne fakta om **frekvensen** for preparerte løyper på Skisporet.no, er det etterlatte inntrykket at løypene i Hemsedal kjøres opp sjeldnere enn ved andre destinasjoner. Det henger sannsynligvis sammen med begrenset kapasitet pga. liten maskinpark.
- **Sikkerhet** kan også være utfordrende når løypene kjøres opp midt på dagen når det er mange skiløpere ute
- **Prepareringsplaner** foreligger for de andre destinasjonene – beskriver frekvens og når løypene skal være ferdig preparert – normalt innen ti-elve-tiden

Kommentar:

- Ideelt sett burde Hemsedal ha **kapasitet** til å kjøre opp alle løyper i helg/høytid eks.vis før kl. 10:00
- Kvalitet og frekvens bør inngå i som en del av avtalen med utførende entreprenør - **prepareringsplan**
- Høyfjellsløypene bør kjøres opp **straks snøforholdene tillater det**

4. Organisering, roller og ansvar

Destinasjon	Ansvarlig organisasjon	Eiere - medlemmer - styre	Brukerrepr.	Utførende
Hemsedal	Hemsedal Utmarksservice (Forening)	Foreningens medlemmer er Hemsedal kommune, Hemsedal Idrettslaget, Hemsedal Turisttrafikklaget, Skistar AS, Skogutvalget, Elveigarlaget og Bondelaget, og medlemmene har også hver sin representant i styret.	Nei	Hemsedal Utmarksservice har eget mannskap. Skistar AS eier løypemaskinene.
Geilo	Geilo Sti- og løypelag (Forening)	Forening med ca 400 medlemmer og med et styre bestående av representanter fra næringslivet, NTG, Geilo idrettslaget, fastboende og hytteeiere. Foreningen samarbeider med stiftelsen Geilo Sti- og løypelag om utvikling av flytsti og sykkeløyper.	Ja	Avtale med lokal entreprenør som har eget mannskap og egne maskiner. Byttet entreprenør i 2021 til Sjøstad Maskin. Foreningen organiserte i tillegg 21 dugnader knyttet til
Beitostølen	Beitostølen Løypeforening (Forening)	Foreningen er et samarbeid mellom lokalt næringsliv, hytteeiere, grunneiere, idrettslaget og kommunen, og med et styre med representanter fra hver av disse. I tillegg har styret opprettet en arbeidsgruppe med ildsjeler som utfører mange viktige oppgaver, åpen for alle som ønsker å bidra med egeninnsats.	Ja	Avtale med lokal entreprenør som har eget mannskap og egne maskiner.
Hafjell	Øyer Turskiløyper SA (Samvirkeforetak)	Organisert som et samvirkeforetak der hytteeiere gjennom velforeninger, lokalt næringsliv, Øyer kommune, Øyer Fjellstyre, vegselskaper og innbyggere er andelseiere. Laget ledes av et styre på 7 personer som velges av årsmøtet. Styret skal tilstrebe og representere ulike andelseiergrupper og geografiske hensyn. Rådmannen i Øyer kommune, eller rådmannens representant, Øyer-Tretten Idrettsforening, Øyer-Tretten Røde Kors Hjelpekorps og Øyer Fjellstyre har møterett i styret.	Ja	Øyer Turskiløyper har egne løypemaskiner, samt et samarbeid med Mosetertoppen. Preparerer med eget mannskap. Hafjell har et sjåførkorps på 8-9 personer som bytter på å ha vakt og preparere løyper.
Golsfjellet	Golsfjellet Utmarkslag AS Aksjeselskap	Medlemsorganisasjon for grunneiere på Golsfjellet, som er eid av grunneierne. Styret består av representanter fra grunneierne, hvorav et av styremedlemmene også daglig leder på Storefjell Høyfjellshotell. Fritidsboligeiere kan registrere seg som bidragsytere - de fleste er med.	Uformelt Dialogmøte hver høst	Avtale med lokal entreprenør som har eget mannskap og egne maskiner.
Ål	Åtte løypelag	Variere blant de åtte løypelagene i kommunen. På Liatoppen er det skisenteret som er ansvarlige. Ellers er det hovedsakelig hytteeiere som har stiftet løypelag.	Ja	Vi har ikke innhentet nærmere opplysninger om hvordan løyoene i de ulike løypelagene er driftet.
Norefjell	Norefjell Turforening (Forening)	Styre med representanter for; hytteeiere, fastboende, grunneiere og kommunen.	Ja	Norefjell Turforening har eget mannskap. Norefjell Skisenter eier løypemaskinen. Samarbeider med Eggedal turlag.
Hovden	Hovden Løypekjøring AS (Aksjeselskap)	Et heleid datterselskap av Bykle kommune med eget styre bestående av representanter fra kommunen og lokalt næringsliv.	Nei	Avtale med lokal entreprenør som har eget mannskap og egne maskiner.

5. Grunneiere – avtaler

Destinasjon	Avtalepart	Arealleie pr meter
Hemsedal	Kommunen	Ingen arealleie
Geilo	Kommunen	Kr 2,5 som grunnsats, kr 3 på dyrka mark
Beitostølen	Kommunen	Kr 1,5
Hafjell	Kommunen	Ingen arealleie
Golsfjellet	Golsfjellet utmarkslag	Kr 1,5
Ål	Kommunen	Ingen arealleie
Norefjell	Kommunen	Ingen arealleie
Hovden	Kommunen	Turstier kr 0,7, skiløyper kr 1,5, skiløyper der grunneier ikke har fraskilt mer enn 5 hyttetomter kr 2,3 Tillegg på 50% på dyrka mark

6. Økonomi/Finansiering (1)

- **Budsjettet** for drift og vedlikehold av langrennsløypene er **blant de laveste** sammenlignet med andre destinasjoner
 - Hemsedal har i gjennomsnitt ca kr 14 000 til rådighet pr km løype (i budsjettet til HUS inngår også andre oppgaver som utmarkstilsyn og vedlikehold av vandrestier)
 - Geilo har ca kr 20 000 pr km og Beitostølen har ca kr 28 000 pr km til rådighet
- Hemsedal **kommune sitt bidrag** har frem til og men 2021 vært i den **lave enden** med ca 750 000 pr år (løypekjøring og sommervedlikehold)
 - For 2022 og 2023 er det gitt en ekstra bevilgning på kr 350 000 pr år
 - Med et samlet tilskudd på 1,1 mill pr år nærmer Hemsedal seg noen av de andre destinasjonene
- Hemsedal har pt ingen ordning for at det skal betales et **bidrag ved utbygging** – f.eks. fast beløp, brøk ift areal/verdi, tinglyse heftelse
- Hemsedal har pt ingen felles ordning for at f.eks. fritidsboligeiere innbetaler et **årlig løypebidrag** – ca kr 175 000 - 250 000 pr år - kommer indirekte fra medlemskontingenten i Hemsedal Skiforening – ca kr 50 000 gis som frivillig bidrag direkte til HUS
- Hemsedal har store inntekter fra **parkeringsavgift** med kr 900 000 pr år (25% av budsjettet). Andre destinasjoner har ikke p-avgift

Kommentar:

- Selv om bevilgningene fra kommunen er økt i 2022 og 2023, trengs det et **større tilskudd for å få løypene** opp på nivå med sammenlignbare destinasjoner
- Utbyggere **reklamerer med flott løypenett** i sine prospekter – jo bedre infrastruktur, jo høyere verdi – det vil være naturlig at utbyggere bidrar til å finansiere stier og løyper i sitt nærrområde (f.eks. planfri krysning når en ny vei krysser en løype)
- Eiendomsskatt og parkeringsavgift **påvirker sannsynligvis folks vilje** til å i tillegg betale et årlig løypebidrag

6. Økonomi/Finansiering (2)

Note	Finansiering av drift og vedlikehold	Hemsedal	Geilo	Beitostølen	Hafjell	Golsfjellet	Ål	Norefjell	Hovden
1	Kommunalt driftstilskudd	1 100 000	2 378 820	1 125 000	225 000	200 000	1 170 000	950 000	3 088 000
2	Bidrag fra næringslivet	1 280 000	200 000	1 800 000	1 200 000	307 000	Mangler data	300 000	0
3	Bidrag fra foreninger	250 000	550 000	10 000	274 000	0	Mangler data	0	0
4	Bidrag privatpersoner	50 000	600 000	825 000	2 450 000	1 585 000	Mangler data	300 000	1 200 000
5	Bidrag fra stiftelser og spillemidler	0	185 000	385 000	0	45 000	Mangler data	0	0
6	Inntekter fra parkering	900 000	0	0	0	0	Mangler data	0	0
	Sum inntekter (kostnadsbudsjett)	3 580 000	3 913 820	4 145 000	4 149 000	2 137 000	1 170 000	1 550 000	4 288 000
	Løypenett og maskiner	Hemsedal	Geilo	Beitostølen	Hafjell	Golsfjellet	Ål	Norefjell	Hovden
7	Antall kilometer totalt	250	200	150	260	180	480	90	170
8	Antall kilometer skøytekløyper	24	170	150	245	180	Mangler data	80	140
9	Antall løypemaskiner	2	3	3	4	5	12	1	5
10	Antall km pr løypemaskin	125	67	50	65	36	40	90	34
11	Gjnsn kost pr km løyper	14 320	19 569	27 633	15 958	11 872	Mangler data	17 222	25 224
1	Kommunalt driftstilskudd	Normalt kr 750' Ekstra tilskudd på kr 350' i 2022 og 2023	Hol kommunes samlede årlige tilskudd er kr 6,1 mill						Kommunen garanterer for driftsbudsjettet på kr 4,29 mill
2	Bidrag fra næringslivet	Estimert verdi for drift av 2 løypemaskiner fra Skistar AS kr 800' HTTL kr 480'	Bedriftsavtaler etter omsetning	Næringsforeningen Beitostølen Utvikling har inngått en avtale med kommunen hvor kommunen har forpliktet seg til å betale det samme som næringslivet - i 2022 kr 2,25 mill på hver	Næringslivsaktører som sponsorer	Avtale med turistbedrifter og de som har utleiehytter	----	Bidrag fra Norefjell Alpintenter og bedriftsmedlem-skap i løypeforening	
3	Bidrag fra foreninger (idrettslag, velforening, skiforening)	Hemsedal Skiforening	Geilo Idrettslag	Øystre Slidre IL	Veglag (velforening)	Ingen	----	Ingen	Ingen
4	Bidrag privatpersoner	Frivillige bidrag direkte til HUS, eller indirekte gjennom medlemskap i Hemsedal Skiforening Familie kr 680 Enkeltmedt kr 450 Enkeltmedl sr kr 300	Medlemskap i løypelaget – Enkeltmedlem kr 500 Hytte/familie kr 1 000	Medlemskap i løypelaget – kr 1 020 per husstand (2022)	Øyer Turskiløyper er et andelslag hvor rettigheter oppnås ved tegning og full innbetaling av andel på kr 1 000. Det betales ikke medlemskontingent, men andelseierne bidrar med årlige frivillige tilskudd. Innbetalinger er i stor grad organisert gjennom velforeninger.	Fritidsboligeiere og andre kan registrere seg som bidragsyttere og får da en faktura på kr 1 320 (2022). Beløpet reguleres år over år.	Oppfordring til brukere av løypenettet om å betale kr 1 000 til løypelaget som preparerer de løypene man bruker mest	Medlemskap i løypelaget – Enkeltmedlem kr 500 Hytte/familie kr 1 000 Bedr.medl. kr 2 000	Oppfordrer til løypebidrag på kr 850 per leilighet/hytte

6. Økonomi/Finansiering (3)

DESTINASJON	KOMMUNALE TILSKUDD 2022	EIENDOMSSKATT BOLIG OG FRITIDSBOLIG (2021)	TILSKUDD I % AV EIENDOMSSKATT
Hemsedal	1 100 000 kr	18 323 000	6,0%
Geilo	2 378 820 kr	27 600 000 (2022)	8,6%
Golsfjellet	200 000 kr	13 884 000	0,7%
Beitostølen	1 125 000 kr	17 960 000	6,2%
Norefjell	950 000 kr	7 685 000 (2022)	12,3%
Hafjell	225 000 kr	26 029 000	0,9%
Hovden	4 288 000 kr	0	NA
Ål	1 170 000 kr	12 903 000	9,0%

I tillegg kommer kr 1,6 mill fra infrastrukturfond

6. Økonomi/Finansiering (4)

Destinasjon	Avgift / heftelse / bidrag ved utbygging
Hemsedal	Ingen ordning
Geilo	Utbyggingsavtaler med eiendomsutviklere hvor utvikler forplikter seg til å betale en engangssum per enhet som blir bygget - 1% av omsetningsverdien
Beitostølen	F.o.m. 2010 tinglyst pliktig løypebidrag på kr 10 000 pr fritidsboligenhet (eiendomsutviklere). Heftelsen på fritidsboliger - følger medlemsseten til løypelaget (1020 kr pr 2022)
Hafjell	Ingen informasjon
Golsfjellet	Fra tidlig 2000-tallet er det blitt tinglyst heftelser enten i skjøte eller i kjøpekontrakten om at de som bygger hytter/kjøper hytter må betale et årlig bidrag til løypekjøring og barmarksvedlikehold av løypene. I 2022 var beløpet kr 1.300,- indeksregulert med konsumprisindeksen hvert år. Utbyggerne betaler kr 50.000,- for hver tomt til et fellesgodefond - går til flere formål enn bare langrennsløyper. Beløpet betales til Golsfjellet Utmarkslag som administrerer fondet. Beløpet har stått fast i en del år.
Ål	Ingen informasjon
Norefjell	Utbyggingsavtaler med eiendomsutviklere hvor utvikler forplikter seg til å betale en engangssum på kr 50 000 pr mål som blir utbygget
Hovden	Utbyggingsavtaler med eiendomsutviklere hvor utvikler forplikter seg til å betale en engangssum på kr 50 000 per enhet som blir bygget

7. Hovedfunn

- Hemsedal har et **stort, godt og variert løypenett**, men det er spredt over 4 områder som kun til dels henger sammen – 140 km løyper i tregrensen og i dalen, og 110 km på høyfjellet
- **Maskinkapasiteten er for liten** til å rekke å preparere løypenettet før skiløperne skal ut på tur – stor belastning på to små maskiner som drar på årene
- Hemsedal har **kun 24 km med skøyteløyper** – 9,6%. Øvrige destinasjoner har en dekning på 67-100%
- **Løypene** i Hemsedal, med unntak av Gravset, er for det meste **smale** og har et **underlag som krever mye snø**. Ved snøfattige vintre vil kun en liten del av løypenettet kunne kjøres opp.
- Ved 4 destinasjoner er det ekstern entreprenør som leverer **løypeprepareringstjenester** – har egne maskiner og mannskap. 2 destinasjoner eier maskinene selv og har eget mannskap. Ved 2 destinasjoner, Norefjell og Hemsedal, er det **alpinsenteret som eier maskinene**, men løypeansvarlig stiller med mannskap.
- **Kostnaden/budsjett** pr km løype i Hemsedal er i den **lave** enden med kr 14.320.-, noe som begrenser kapasitet og ressurser til både drift og utvikling
- **Avtalene** med grunneierne er **gamle**, og det betales **ikke** noen form for **kompensasjon** (arealleie)
- **Ingen** utbyggingsavtaler eller tinglyste heftelser for **økonomisk bidrag** til stier og løyper i nærområdet ved **bygging** av nye hytter og leiligheter
- **Parkeringsavgift** utgjør en stor inntektskilde, men innkreves kun på **tre plasser** i samme område
- I Hemsedal er den største **brukergruppen** (fritidsboligbefolkningen) **ikke er representert** i styrende organer

8. Oppsummering og anbefaling

- Løypene bør få et **skikkelig løft** – klassifiseres (kvalitet og frekvens)
 - Fast, flatt og tørt underlag som krever mindre snø
 - Bredere løyper med plass til både klassisk og skøyting
- Maskinparken bør **oppgraderes og utvides** med bredere maskin(er)
- Kommunen bør **øke sitt økonomiske bidrag** til drift, vedlikehold og utvikling av langrennsløypene
- Kommunen bør **oppdatere/inngå nye avtaler** med grunneierne og vurdere å innføre **arealleie**
- Kommunen bør innføre en ordning hvor utbygger betaler et **løypebidrag ved nybygging** av fritidsboliger
- Premissgiver/bestiller-rollen og utførende **rollen bør klargjøres** – kommunen bør ta et større ansvar
- Brukerne bør være **representert** i styrende organer

BRUKERUNDERSØKELSEN MARS 2021

VÅRE ERFARINGER – REF BRUKERUNDERSØKELSE MARS 2021

- Flott langrennsløypenett med god preparering, men med tildels **liten kapasitet – begrenset vedlikehold og utvikling – mindre tilbud** enn andre sammenlignbare destinasjoner, spesielt mht løyper for skøyting
- Mange fine veier og noen stier for tursykling, men rutenettet **henger kun delvis sammen** – begrensede muligheter for rundturer
- Klar tilbakemelding fra medlemmene – ønsker **bredere løyper** for klassisk og skøyting, ønsker **tidligløyper** som krever lite snø – ønsker bedre tilrettelegging for **tursykling**
- Stor **utbyggingsaktivitet** med mange nye fritidsboliger, men **uten øremerkede midler** til løypevedlikehold og –utvikling
- Behov for større kapasitet ved **utfartsparkeringer** – få plasser tilrettelagt for randonee (et viktig produkt for Hemsedal)
- **Sambruk** langrenn, sykling og vandring vil gi et bedre tilbud, og med mindre slittasje på naturen

OVERORDNEDE MÅL

✓ **Langrenn**

- ✓ Brede løyper for både klassisk og skøyting – utvalgte løyper
- ✓ Tidligløyper med fast, flatt og tørt underlag som krever lite snø – utvalgte løyper
- ✓ Høy frekvens på preparering
- ✓ Kvistede løyper i høyfjellet (i tillegg til dagens preparerte høyfjellsløyper)

✓ **Sykkel**

- ✓ Knytte sammen sykkelstier og –veier til rundløyper for tursykling
- ✓ Familievennlig standard (minimum ca 1 m bredde med fast underlag – plankebane over myr)

✓ **Sambruk**

- ✓ Ski, sykkel og vandring

A person wearing a blue jacket, black pants, a beanie, and a large backpack is seen from behind, skiing down a snowy mountain slope. The skier is using yellow poles. The landscape is a vast, open snowy mountain range under a cloudy sky. The snow on the slope shows tracks from other skiers.

Prepareringsplaner

Geilo – Ål – Gol – Beitostølen – Hafjell – Norefjell – Hovden - Hemsedal

Prepareringsplan - Geilo

- Sjøstad Maskin (utførende entreprenør) har jevnlig møter med Geilo Sti – og Løypelag for å planlegge prepareringen, men ingen skriftlig prepareringsplan
- Det preppes minst 1 gang daglig på løypene ved skistadion.
- Løypa Ustedalsfjorden Rundt preppes stort sett hver dag.
- **Løypekjøringen skal være ferdig ved 11-tiden.**
- På høyfjellet starter løypekjøringen så snart det er mulig, men slik at man venter med å preppe til litt utpå vinteren på de mer værutsatte stedene.
- Om sommeren drives det kontinuerlig arbeid med å holde vegetasjon nede samt fjerne stein.

Prepareringsplan – Ål¹

- Det er utarbeidet egne rutiner for løypekjøring. Det er et minimumskrav for å få kommunalt tilskudd at disse følges. [Rutiner for løypekjøring - Ski in Ål, Ål - Visit Al](#)
- Det er 8 løypelag i Ål, og alle har litt forskjellig praksis mht prepping. De fleste løypelagene prepper mer enn de er pålagt.
- Løypene skal være **ferdig preppet på formiddagen** uten at det gjelder et bestemt klokkeslett.
- Når det gjelder tidligløyper brukes asfaltrulleskibanen på Liatoppen til det. Krever lite snø.
- Gjennom sommeren gjøres det en del arbeid – mye på dugnad – for å preparere løypene for vinteren. Dette er et viktig arbeid.

¹ Basert på samtaler med Kristian Holm som er daglig leder av Ål Utvikling og info fra nettet.

Prepareringsplan – Gol

- Gjennom vinteren skal løypene kjøres 3 ganger i uken.
- I juleferien, vinterferien og i påsken skal det kjøres hver dag.
- **Løypekjøring skal være ferdig til kl 11.00.**
- Det utføres mye vedlikeholdsarbeid i sommerhalvåret for å gjøre løypene klare til vinteren.

Prepareringsplan – Beitostølen

- Detaljert prepareringsplan tilgjengelig på internett, som også ble benyttet som konkurransegrunnlag for preppeentreprisen: Prepareringsplan – Beitolangrenn.no
- Alle løyper skal kjøres med ett klassiske spor på hver side og plass til friteknikk i midten på løyper med 6 meter maskin. I løyper med minimum 4 meters bredde skal sporsetting justeres etter forholdene men minimum alltid 1 klassisk spor.
- Grønn 1,2,4,7, blå 1 og blå 5 skal prepareres med 6 meter bredde. Øvrige løyper skal prepareres med minimum 4 meters bredde. Rød 1 skal kjøres med 6 meters bredde når det blir nok snø.
- **Løypenettet skal være ferdigpreparert før kl. 10:00 hver dag.** Når operatør arbeider med å legge såle og opparbeide løyper kan dette gjøres på dagtid.

Prepareringsplan – Hafjell¹⁾

- Det preppes jevnlig etter behov – ikke nødvendigvis hver dag. Har ingen skriftlig prepareringsplan.
- Noen løyper er mer sentrale og brukt, og disse prepareres oftere. De skiller også mellom uværsløyper og finværsløyper.
- **Løypekjøring skal være ferdig ved 11-tiden.**
- Hafjell har en bra maskinpark og dedikerte løypekjørere – 8-9 personer. Maskinene er avanserte og kan også brukes til grunnpreparering.
- Om sommeren drives omfattende arbeid så traséene kan preppes med lite snø.
- [Skiløyper2 - Hafjell Øyer Turstiløyper \(oyerturskiloyper.no\)](http://oyerturskiloyper.no)
- [Om oss - Hafjell Øyer Turstiløyper \(oyerturskiloyper.no\)](http://oyerturskiloyper.no)

1) Basert på samtaler med Stein Plukkerud som er styremedlem i Øyer Turstiløyper og info fra nettet.

Prepareringsplan – Norefjell¹

- I utgangspunktet skal de sentrale løypene preppes hver dag gjennom sesongen. Når det gjelder høyfjellsløypene preppes de når vær og føreforhold tillater det.
- **Løypene skal være ferdig preppet innen kl 11.00.**
- De sentrale løypene er dekket med duk og gruset. De samme løypene brukes som sykkeltraséer om sommeren. Det betyr at det skal lite snø til før de kan preparere for skigåing. Der det ikke er gruset, prøver man å drenere for å få bort vann.
- Det brukes mye tid og ressurser om sommeren for å gjøre traséene så gode som mulig mht underlag.
- Se <https://www.visitnorefjell.com/no/aktuelt/trikkeskinner-og-kordfloyel/> .

¹ Basert på samtale med Nils Ole Skaugen som nå er leder av Norefjell Turforening, kunne han også informere om at det i uke 45 ble det holdt et 2-dagerskurs på Beitostølen for de som prepper løyper. Om lag 100 løypekjørere deltok. I tillegg til teori fikk deltakerne prøve nye maskiner samt at det er mye samtaler løypekjørerne imellom for å utveksle erfaring. Skaugen visste ikke om det deltok noen fra Hemsedal.

Prepareringsplan - Hovden

- Løypene er delt inn i prioriteringskategorier fra 1-5:
 - “Kategori 1”-løypene skal normalt være **ferdig preparerte til kl. 9** og kan bli preparert flere ganger om dagen ved behov.
 - “Kategori 2”-løypene er såkalte «uværsløyper». Her skal **preparering starte innen kl. 10**, og blir også preparert flere ganger om dagen dersom det er nødvendig og været tillater det.
 - “Kategori 3”-løyper er høyfjellsløyper som skal prepareres hver dag om vær og vindforhold tilsier at det er fornuftig. Disse løypene prepareres normalt bare en gang om dagen.
 - “Kategori 4”-løypene blir normalt kun preparert fra torsdag til søndag, eller ved store snøfall eller vind, og er ikke klare før litt utpå dagen.
 - “Kategori 5”-løypene er løyper som kun er merket, men som ikke blir preparert, eventuelt preparert med skuter i ny og ned.
- <https://hovden.com/vinteraktiviteter/langrenn/loypepreparering/>
- Det blir for øvrig benyttet fem løypemaskiner i løypenettet på Hovden.

Prepareringsplan – Hemsedal

- Så vidt vi er kjent med har Hemsedal ingen prepareringsplan med krav til når løypene skal være ferdig preparert